

Štorchová H., Dobeš V., Krinke L. & Štorch P. [eds]

Budeč. 1100 let (905-2005). II. Příroda – krajina – člověk.

Vydalo Občanské sdružení Budeč v Kovářech ve spolupráci se Sládečkovým vlastivědným muzeem v Kladně a obcí Zákolany, 304 stran, 2006, náklad 1200 výtisků.

Je potěšitelné, když se najde „parta lidí“, kterou zajímá území, ve kterém žijí. Dříve se tomu říkalo vlastenectví, lokální patriotismus, dnes například občanská společnost. Jedním z produktů této společnosti je recenzovaný sborník. Předchůdcem tohoto sborníku byla publikace věnovaná Budči a okolí především z hlediska tzv. humanitních věd (archeologie či historie obecně a obrazu území ve výtvarném umění a literatuře).

Recenzovaný díl je věnovaný především tzv. přírodním vědám (biologii, geologii), ale také člověku v širokém spektru jeho působení (zemědělství, myslivost, včelařství či historii ochrany přírody).

Z botanického hlediska jsou stěžejní články J. Kolbeka a T. Černého (Fytocenologická charakteristika nelesní polopřirozené vegetace okolí Budče) a P. Špryňara a Z. Munzbergové (Přírodovědná vycházka do údolí Zákolanského potoka) s řadou floristických či vegetačních údajů.

Botanické perličky (nejen na dně) ovšem najdeme i v dalších člancích. Za významné se dají považovat například údaje o výskytu *Helichrysum arenarium* v Kolči (J. A. Šturma: Co nám povi vegetační mapování NATURA 2000 o okolí Budče?), *Apera interrupta* či *Polycnemum majus* a nových neofytů v širším okolí – tj. Kladensku (Sádlo: Složitá cesta z Libušína na Budeč a zpátky přes Pchery, Theodor, Brandýsek, Zákolany, Stehelčevy, Švermov a Mayrovku čili Trvale udržitelná suburbie – typický sádlovský pohled na krajinu Kladenska). Poctou dlouholetému botanickému zkoumání Kladenska Antonínem Roubalem je článek L. Krinkeho (Herbářové sběry pana Antonína Roubala v okolí Budče), ve kterém srovnáním výskytu některých vzácných druhů v území v minulosti dokladovaných A. Roubalem (šedesátá až osmdesátá léta) a dnes dokladuje přetrvávající význam území z botanického úhlu pohledu. Z botanicky laděných článků je ještě třeba zmínit např. Historii ochrany území v okolí Budče (L. Krinke, J. Lorenc) a příspěvek Silenka obecná z kraje pod Budči (H. Štorchová). Z mykologického hlediska je pozoruhodná stať o vzácných druzích hub okolí Budče (V. Zavadil, J. Baier), a to nejen kvůli podrobnému návodu jak hledat lanýže. Celá publikace tak logicky směřuje k závěrečnému návrhu (či spíše jeho oprášení) na vyhlášení území Přírodním parkem, za nímž následuje bohatá fotografická příloha (vedle obrázků, které doprovázejí jednotlivé články).

Všem, kteří se o botaniku, ale i o krajinu v okolí Prahy zajímají, nezbyvá než publikaci doporučit. Články jsou psány čtivou a popularizující formou, pro botanika (biologa) jsou zajímavými i pohledy myslivce či včelaře.

Publikace si nečiní býti úplným přehledem vegetace či flóry, ale ani živočichů v okolí Budče (v publikaci neuvedených druhů z území je mi znám výskyt např. *Geranium pyrenaicum* přímo u Budečské rotundy či *Galeopsis angustifolia* na okrajích polí v údolí Dřetovického potoka), což hodnotu publikace nikterak nesnižuje, naopak otvírá vrátka pro další cenné botanické, ale i jiné nálezy v území. Jeho blízkost Praze a (mnohostranná) atraktivita území je činí oblíbeným cílem jarních botanických exkursí ČBS, ale i rodinných výletů. Přejí mnoho botanických radostí a úspěchů (nejen při hledání lanýžů) v okolí Budče.

Michal Š t e f á n e k